

5769

	TASTE OF LIMMUD	
--	----------------------------------	--

*Tora is de ziel in het lichaam van de joodse gemeenschap;
iedereen die kennis wil nemen van Tora
is welkom met ons te leren.*

Sjabbat 6 juni 2009 / 14 siewan 5769
Sidra Behaälotcha, Bemidbar [Numeri] 8:1-12:16
(Tanach blz. 282-292)
Haftara: Joël 2:15-3:5
(Tanach blz. 1161-1163) of
traditioneel: Zecharja 2:14-4:7
(Tanach blz. 1215-1216)

NB. Wij volgen de Israëlische kalender en hebben alleen één dag Sjawoet. Daarom werd op Sjabbat 30 mei de reguliere sidra gelezen en zullen wij tot sidra Balak op 4 juli telkens één week voorop lopen op het schema van voorlezingen in orthodoxe synagoges.

*Vertaling: Jochanan Ch. Belinfante
Voor het origineel zie*

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5768/Behaalotecha

BEHAÄLOTCHA

Aharon prepareert de lichten voor de menorah, de grote kandelaar in het Heiligdom. De viering van de eerste Pesach na de Uittocht wordt uitvoerig beschreven. Het volk beklagt zich over hun situatie en Mosjee voelt zich niet in staat de problemen de baas te blijven. Mirjam wordt getroffen door lepra.

Behaälotcha - Sandy Littman

Sandy Littman heeft een MPhil in Comparative Semitics en is afgestudeerd aan de Susi Bradfield Women Educators' Programme. Zij heeft gewerkt in de Home Economics Section van het The Jewish Marriage Council en de Kashrut Division van het London Beth Din als onderzoeker en voedseltechnicus.

De haftara, de wekelijkse voorlezing uit stukken uit de profetenboeken, heeft tot doel om bepaalde aspecten van de sidra (de voorlezing uit de Tora) aan te vullen, te contrasteren en te completeren.

De haftara van deze week, uit het boek van Zecharja, bevat een visioen van een toekomstige menorah in een herbouwde Tempel. Deze zeven-armige menorah heeft zeven

lampen die ieder voorzien zijn van zeven tuiten, die een hemels equivalent voorstellen en daarnaast twee olijfbomen, één aan elke kant. De symbolische betekenis hiervan is dat de "pijpleidingen" van de hemelse menora de aardse voeden via de twee 'bomen' - de leider Zeroebavel, uit de lijn van koning David en Jehosjoea ben Jehotsadok, de Hogepriester.

De sidra van deze week, Behaälotcha begint met de menora van de Misjkan en de instructies aan Aharon, de Hogepriester om de lampen op de standaard te zetten zodat het licht van alle zeven lampen naar voren uitstraalt". Dit is precies wat hij deed: hij zorgde actief voor de lampen en dit vormt een duidelijk contrast met de passieve verlichting van de menora uit de haftara, die naar de mensen door God gekanaliseerd werd via de politieke en religieuze leiders van het volk.

Dit weerspiegelt weer een ander deel van Behaälotcha: Mosjee schreeuwde het uit: "Ik kan de last van dit hele volk niet alleen dragen, dat is te zwaar voor mij." (Bemidbar 11:14). God instrueert hem in zijn antwoord om de zeventig oudsten, de leiders van het stammen bijeen te roepen. God zou iets van de goddelijke geest die op Mosjee rust aan hen laten doorstromen als een overdracht van gezag. In de haftara wordt het gezag op soortgelijke wijze gedeeld tussen Zeroebavel (de wereldlijke leider) en Jehosjoea (de religieuze leider) en hun metgezellen (zie bijvoorbeeld Zecharja 3:8). Niemand anders dan de Eeuwige kan de natie alleen leiden.

De haftara beschrijft de idyllische scene waarin volkeren elkaar zullen uitnodigen om te rusten "onder de wijnrank en onder de vijgenboom" (Zecharja 3:10). Dit beeld staat ook als contrast tot de gebeurtenissen in Behaälotcha waar het volk op weg is vanuit hun wildernisachtige omgeving naar hun toekomstige bestemming. De sidra beschrijft ook het maken van de zilveren trompetten, die hen ten strijde zal roepen; in de haftara verklaart de profeet 'niet door eigen kracht of (militaire) macht, maar door Mijn geest, zegt de Eeuwige Tsevaot."

Zoals te zien is, voegt de haftara een dimensie toe aan vele onderdelen van de sidra. Bezie in dit licht het commentaar van Rasji: waarom volgt het deel over Aharon en de menora direct op de beschrijving van de lijst van geschenken die de leiders van de stammen brachten bij de inwijding van de Misjkan? Omdat, toen Aharon de pracht van deze geschenken zag, hij zich opwond omdat zijn stam daar niet bij was. Toen zei God tegen hem dat hij een belangrijke rol heeft, en wel om te zorgen dat het licht van de menora ontstoken zou worden en naar voren zou uitstralen (Rasji op Bemidbar 8:2). Ramban (Nachmanides) zegt dat dit betrekking heeft op de menora van de Chasjmoneeërs van het Chanoekaverhaal omdat dit een episode in de Joodse geschiedenis was die afhing van de toewijding van de priesters (commentaar op Bemidbar 8:2).

Misschien voelde Aharon aan dat het volk, na de inwijding van de Misjkan en nadat het volk tot een gevechtseenheid (de trompetten) was gevormd, het land zou binnentrekken onder leiding van de stamhoofden en dat zijn religieuze invloed dan zou eindigen. De haftara maakt duidelijk dat het leiderschap in de toekomst zou komen zowel van politieke als van religieuze bronnen en nog belangrijker, dat de goddelijke invloed, zoals in de stroom van olie van de hemelse naar de aardse menora, duidelijk zou worden waargenomen. Dit was het geval bij de bouw van de Misjkan: gebouwd "zodat ik te midden van hen kan wonen" (Sjemot 25:8, en zo zal het in de toekomst weer zijn, zoals het geformuleerd is in de openingswoorden van de haftara: "Jubel, TSION, en verheug je, want Ik kom in jouw midden wonen....." (Zecharja 2:14)

Een andere invalshoek - Jason Caplin

Toen de Israëlieten bezig gingen met koken en roosteren en kleinsnijden en het offer brengen voor hun eerste Pesachviering een jaar na de uittocht uit Egypte, moet de nacht

waarin zij Egypte verlieten op een verre herinnering hebben geleken. De regels van hun nieuwe leven waren gecompliceerd. Mosjee kreeg te maken met allerlei vragen en aandachtspunten van alle kanten. Deze avond was geen uitzondering: terwijl de meesten zich een weg baanden door het kamp en hun schotels met eten vulden, vormde zich een stille rij met mensen voor Mosjee. Tussen hen stond een kleine, duidelijk bezorgde groep. "Mosjee", vroegen zij klagend, "wij zijn ritueel onrein geworden door het stoffelijke overschot van een man. Waarom mogen wij daarom geen offer brengen?"

Daar stond Mosjee dan, te midden van het lawaai van vallende spullen, van het vloeken, blèren en loeien vanuit het kamp van de Israëlieten en las de bezorgdheid van hun gezichten. "Blijf hier," zei hij, "ik zal God vragen wat Hij te zeggen heeft."

Daar, in het midden van het geraas, was er absolute stilte. De groep mensen stond met uitpuilende ogen te kijken naar Mosjee, die daar, voor hen, de aanwezigheid van de Eeuwige consulteerde. Toen opende Mosjee zijn ogen en legde uit dat God het goed vond dat zij zouden deelnemen aan de vieringen en dat zij hun offers konden brengen samen met alle anderen.

Dit was een moment van waarachtig leiderschap. Op het moment dat Mosjee bezig was het volk voor te bereiden voor een grootse herdenking, nam hij de tijd om te luisteren naar deze kleine groep. Hij begreep het probleem; hij vroeg zijn leider om raad; hij gaf het in eenvoudige woorden door aan zijn gehoor. Het leek op een onbelangrijk probleem in vergelijking met het grote programma van de avond, maar Mosjee loste het op zonder de volgorde der dingen uit het oog te verliezen. Dan, als het was opgelost, konden zij en alle anderen in het kamp gaan zitten rondom de verteller van het verhaal, als de eerste Pesach begon.